
ТЕОРІЯ І ПРАКТИКА ІНВЕСТИЦІЙНОГО АНАЛІЗУ

УДК 330.3 + 622.32 (477)

Ліліана Тарасівна ГОРАЛЬ

доктор економічних наук, професор,
директор Інституту економіки та управління в нафтогазовому комплексі,
Івано-Франківський національний технічний університет нафти і газу
E-mail: LilianaG@ua.fm

Світлана Василівна КОРОЛЬ

здобувач,
Івано-Франківський національний технічний університет нафти і газу
E-mail: svitylia-vas@mail.ru

ЕВОЛЮЦІЯ ПОНЯТТЯ «ІНВЕСТИЦІЇ»: СУЧАСНИЙ ПЕРІОД

Гораль, Л. Т. Еволюція поняття «інвестиції»: сучасний період [Текст] / Ліліана Тарасівна Гораль, Світлана Василівна Король // Економічний аналіз : зб. наук. праць / Тернопільський національний економічний університет; редкол. : В. А. Дерій (голов. ред.) та ін. – Тернопіль : Видавничо-поліграфічний центр Тернопільського національного економічного університету “Економічна думка”, 2015. – Том 22. – № 2. – С. 20-26. – ISSN 1993-0259.

Анотація

Вступ. Дослідження сутності інвестицій цікавить економістів давно, проте кожен із них тлумачить це поняття, виходячи із власного розуміння. Аналіз багатовекторної категорії «інвестиції» дає змогу деталізувати її сутність та запропонувати власну інтерпретацію інвестицій. Все це актуалізує значущість систематизації наших знань у сфері інвестування з виокремленням основних аспектів.

Мета. Визначити економічну сутність інвестицій на різних етапах розвитку економічної науки та виокремити основні її дефініції.

Методологія. У процесі дослідження використано такі методи, як історичний та логічний, що дали змогу проаналізувати наукові праці у галузі інвестування; порівняльний, який був застосований з метою виокремлення дефініції інвестицій в умовах часового простору; графічний, що дав змогу інтерпретувати інвестиційні теорії в динаміці.

Результати. Зроблено висновок про недостатність теоретичних досліджень основних аспектів інвестування. На нашу думку, неточність визначення «інвестицій» сприяє хибному розумінню їх сутності, яка зводиться до ототожнення їх із поняттям «капітальні інвестиції», у зв'язку з чим запропоновано визначення понять «капітальні інвестиції» та «інвестиції». Обґрунтовано необхідність продовження дослідження поняття «інвестиції». Визначено основні інвестиційні теорії, що розкривають значення цього поняття, серед них виокремлено класичні та сучасні. Виявлено, що науковці, досліджуючи поняття «інвестиції», використовують напрацювання своїх попередників, тому структуровано інвестиційні теорії, зокрема виокремлено розвиток класичних інвестиційних теорій та розвиток сучасних інвестиційних теорій, а також запропоновано їх графічну інтерпретацію. Проте теоретичні аспекти інвестування потребують подальшого їх дослідження, що передбачає відповідність між теоретичними припущеннями та практичними результатами.

Ключові слова: інвестиції; інвестиційні теорії; капітальні інвестиції; інвестування; інвестиційні процеси; інвестиційна діяльність.

Liliana Tarasivna HORAL

Doctor of Sciences (Economics),
Professor,
Director,

Institute of Economics and Management in the Oil and Gas Sector,
Ivano-Frankivsk National Technical University of Oil and Gas
E-mail: LilianaG@ua.fm

Svitlana Vasylivna KOROL

PhD Student,
Ivano-Frankivsk National Technical University of Oil and Gas
E-mail: svitylia-vas@mail.ru

EVOLUTION OF THE «INVESTMENT» CONCEPT: CURRENT PERIOD**Abstract**

Introduction. *The economists have been interested in the research of investment essence for a long time but each of them interprets this concept due to his or her own understanding. The analysis of multi category of «investment» allows detailing its nature and offering our own interpretation of investments. All of mentioned above actualizes the importance of systematizing of knowledge within the investment field while distinguishing some main aspects.*

The aim of the study is *to identify the economic substance of investments at various stages of economics development and to distinguish its basic definition.*

Methodology. *The study has used such methods as historical and logical method which has made it possible to analyze the scientific work in the field of investment; comparative method which has been applied to distinguish the definitions of investment in terms of time space; graphic method which has allowed to interpret the investment theories in its dynamics.*

Results. *The conclusion has been made about the lack of theoretical studies of the key aspects of investment. The inaccuracy in the «investments» definition contributes to a false understanding of their nature, which leads to their identification with the term of «capital investment». Therefore the definitions of «capital investments» and «investments» concepts have been proposed. The necessity of the study of the concept of "investments" has been grounded. The basic investment theories are determined. Among them we have singled out classic and modern ones. In our research we have defined the classical theories of investment and analysed the development of modern investment theories. Their graphic interpretation has been offered. However the theoretical aspects of investment require their further research which involves the appropriateness between theoretical assumptions and practical results.*

Keywords: *investments; investment theories; capital investments; investing; investment processes; investment activity.*

JEL classification: D92, G11, G31

Вступ

В умовах глобалізації інвестиції є найважливішим засобом забезпечення структурних зрушень у національній економіці, зростання науково-технічного прогресу та покращення якісних показників фінансово-господарської діяльності підприємств. У наукових дослідженнях проблеми інвестування на підприємстві завжди знаходились у центрі уваги багатьох зарубіжних і вітчизняних науковців, економістів та фінансистів, оскільки саме інвестиції виступають чи не найпотужнішим стимулом господарської діяльності підприємства, тим самим забезпечуючи його стрімке економічне зростання.

В економічній літературі науковці по-різному тлумачать сутність інвестицій, позаяк трактують їх за власним розумінням, оскільки за своїм змістом поняття «інвестиції» є складною та багатовекторною категорією.

Проблемам інвестування присвячені наукові праці таких видатних вчених, як Ф. Ф. Бутинець, Л. В. Вербицька, Л. Т. Гораль, А. А. Гальченко, М. С. Гамаль, В. О. Гладка, М. О. Гладкий, С. М. Голов, Н. Н. Грабова, В. Н. Домбровський, С. О. Іщук, М. М. Король, Р. О. Костирко, Т. В. Кулініч, І. М. Літовська, М. М. Лук'яник, К. С. Малько, В. С. Марцин, А. В. Перекіцей, А. М. Поручник, Н. О. Титаренко, Н. М. Ткаченко, С. Фішер, О. Фурсов, О. В. Чернікова та багато інших.

Сучасна загальна теорія розвитку суспільства пройшла складний шлях еволюції наукових поглядів, ідей та концепцій. Вона об'єднує різноманітні складові: економічні, соціальні, політичні, технологічні,

екологічні та ін. Ми будемо розглядати ті складові теорії суспільного розвитку, що мають безпосередній вплив на становлення концепції динаміки інновацій [1].

Методологічну основу забезпечення нашого дослідження становлять основні постулати, теорії, моделі та концепції з проблематики суспільного прогресу і розвитку.

Вивчення нами чималої кількості фахових джерел свідчить про глибину дослідження основних понять інвестиційної діяльності, що пов'язано з активізацією інвестиційного процесу як одного із надійних механізмів соціально-економічних перетворень. Проте, незважаючи на чималі напрацювання науковців, необхідним є подальше дослідження поняття «інвестиції», оскільки, як показують дослідження, досі не структуровано інвестиційні теорії та досить частим є ототожнення понять «інвестиції» та «капітальні інвестиції», що потребує поглибленого аналізу з метою розмежування цих понять.

Мета статті

Мета статті – дослідити особливості інвестиційних теорій у межах часового простору та визначити сутність інвестицій відповідно до кожної теорії, що дасть змогу структурувати інвестиції у ретроспективному та поточному аспектах, а також розмежувати поняття «капітальні інвестиції» та «інвестиції».

Виклад основного матеріалу дослідження

Процес формування основ ринкових відносин в Україні змінює наукові світогляди сутності інвестицій. Економічна природа інвестицій обумовлена закономірностями процесу розширеного відтворення і зводиться до використання частини додаткового суспільного продукту для збільшення кількості і якості всіх елементів системи виробничих сил суспільства [2].

Проте розвиток інвестиційних теорій пройшов тривалий шлях еволюції: від епохи меркантилізму до сучасних неокласичних доктрин міжнародного руху капіталів. Тому ми вважаємо, що доцільно проаналізувати еволюцію поняття «інвестиції», зокрема від моменту його зародження аж до сучасних його трактувань.

Перший період формування інвестиційної теорії науковці Татаренко Н. та Поручник А. пов'язують з XV-XVI ст., коли почались географічні відкриття, які стали підґрунтям до виникнення інвестиційної епохи меркантилізму. Вони стверджують, що основними представниками цього періоду були:

- ранній меркантилізм: Томас Манн, Девід Юм, Джон Ло (вважали що єдиний спосіб збагачення – це нагромадження грошей та самі реальні гроші, що надходять до держави, яка регулює ці надходження і їх використання);
- пізній меркантилізм: Жан Кольбер, Йоган Бехер, Філіп фон Горніг, Людвіг фон Зекендорф (гроші – це єдина умова розвитку виробництва, їх треба не тільки нагромаджувати, але й вкладати в розвиток зовнішньої торгівлі. Багатство нації залежить від наявності в країні природних ресурсів, тому держава повинна уміти правильно використовувати свої природні переваги);
- економічна теорія інвестицій меркантилізму: Дж. М. Кейнс (розглядає збільшення маси грошей в обігу як засіб їхнього здешевлення і відповідно зниження ставок процента; схвалює зростання цін як засіб стимулювання розвитку торгівлі й виробництва; стверджує, що недостатня кількість грошей в обігу породжує безробіття і скорочення виробництва; підносить проблеми економічної політики до національного рівня тощо) [3, с. 94].

Другий етап розвитку інвестиційної теорії – епоха зародження та становлення економіки капіталізму. Започаткували цей період роботи таких відомих економістів, як В. Петті та П. Бугальбер.

Малько К. С. зазначає, що Вільям Петті є родоначальником класичної політичної економії. Основні економічні ідеї В. Петті знайшли відображення у таких його основних працях, як «Слово мудрим» (1664), «Трактат про податки і збори» (1662), «Різне про гроші» (1682) тощо. Він висловлювався проти втручання держави в економіко-господарське життя, вважав, що багатство створюється не під час торгівлі, а у сфері матеріального виробництва, джерелом багатства якого є продуктивна праця.

Його однодумець французький економіст П'єр де Бугальбер у своїх економічних працях «Роздрібна торгівля Франції», «Міркування про природу багатства, грошей і податків» показує, що джерелом багатства є сільське господарство, а тому досить часто виступав проти державного втручання в цінову політику [4].

Надалі розвитку інвестиційних теорій сприяють праці представників французької школи фізіократів, зокрема: Франсуа Кене, Жака Тюрго та інших, які вважали землю єдиним джерелом багатства. Так Кене формулює поняття інвестицій як початкових авансів або капітальних вкладень. Капітал у Кене – це не гроші, а те, що купується за гроші, тобто засоби виробництва. Інвестиції – це необхідні для виробництва витрати, які визначають вартість товарів [3, с. 18]. Жак Тюрго вводить поняття «капітал» – чинник зростання чистого продукту.

Також Малько К. С. зазначає, що послідовниками класичної школи політичної економії стали економісти нової хвилі: Жан-Батист Сей (три фактори виробництва: людина, капітал, земля); Томас Мальтус (звертав увагу на проблему збільшення кількості населення з невідповідним зростанням предметів споживання, виступав проти державних субсидій); Фредерік Бастія (теорії економічної гармонії, повне невтручання держави в економіку країни); Джеймс Мілль (принцип лібералізму, досліджував наслідки інфляційного впливу, пропагував запровадження державного контролю за міграцією капіталу тощо) [4].

Проводячи всебічний аналіз інвестиційних теорій, не можна оминати і марксистські економічні теорії, зокрема К. Маркса, який виокремив п'ять функцій грошей, серед яких: міра вартості, засіб обігу, засіб платежу, засіб утворення скарбів та світові гроші.

Наступним етапом розвитку інвестиційних теорій пропонуємо виокремити не період інституціоналізму, як вважають чимало науковців, а неокейнсіанство, яке бере свій початок із теорії Кейнса, що мало бурхливий розвиток у країнах Заходу в післявоєнний період. Ми вважаємо, що значне поширення і швидкий її розвиток пов'язані із необхідністю створення нового напрямку, який би враховував тодішні потреби, зокрема надійне економічне зростання, науково-технічний прогрес, нагромадження ресурсів для капітальних вкладень тощо, яким і стало неокейнсіанство. При цьому однією з головних особливостей неокейнсіанства стала глибока критична переробка та вдосконалення теорії статичної ринкової рівноваги Кейнса з метою її пристосування до більш повного врахування факторів економічної динаміки та дослідження динамічних станів економіки [5].

Визначальне наукове і практичне значення в галузі економічної динаміки і теорії економічного зростання мали дослідження неокейнсіанців Є. Домара, П. Семюелсона, Е. Хансена, Дж. Хікса та ін., які доповнили концепцію мультиплікатора концепцією акселератора, що показує, у скільки разів мають збільшуватися капіталовкладення в результаті конкретних темпів зростання національного доходу, з чим варто погодитись [6].

Повертаючись до періоду інституціоналізму, зазначимо, що тут чималу роль відіграє такий представник, як Майкл Портер, який розробив модель конкурентоспроможності національної економіки, згідно з якою конкурентні переваги тієї чи тієї країни визначаються міжнародною результативністю діяльності національних фірм. Портер вважав, що важливе значення має аналіз чинників, які впливають на формування національних пріоритетів країни і дуже важливим є правильний вибір стратегії інноваційної політики, спрямованої передусім на підтримання тих галузей виробництва, де вже існують ґрунтовні передумови досягнення конкурентних переваг на світовому ринку тощо [7].

Більшість науковців на періоді інституціоналізму завершують досліджувати інвестиційні теорії, мотивуючи це тим, що розвиток інвестиційних теорій слід розглядати від перших географічних відкриттів і до сучасного аналізу міжнародного руху капіталів.

Проте вважаємо за доцільне структурувати інвестиційні теорії, зокрема серед них класичні та сучасні, у зв'язку з чим пропонуємо графічну інтерпретацію динаміки розвитку інвестиційних теорій (див. рис. 1 та 2).

Хоча класичні закони мають специфічний і перехідний характер, проте вони виступають методологічною основою багатьох сучасних економічних досліджень. Економічні дослідження нової історичної школи виявили необхідність розвитку системи економічних знань; показали значення статистичних факторів, історії економічного життя; детально обґрунтували роль економічної організації та значення правових нормативів [1].

Вважаємо за доцільне після останньої інвестиційної теорії, зокрема інституціоналізму, виокремити сучасну еволюційно-інвестиційну теорію, яку пропонуємо назвати інвестиційною теорією ХХ ст., де дослідженням понять інвестування активно займалися такі науковці, як: П. Безруких, М. Волков, Г. Журавель, М. Кондраков, М. Ладутько, П. Новиченко, В. Петрова, І. Поклад, А. Прищеп, М. Ткаченко, І. Тішков та багато інших (див. рис. 2).

У інвестиційній теорії ХХ ст. науковці досить часто досліджують поняття не інвестицій, а капітальних інвестицій.

Так, якщо розглядати визначення капітальних інвестицій у підручниках за 1967, 1971, 1977, 1982, 1983, 1993, 2003, 2005 роки, авторами яких є П. Безруких, М. Волков, Г. Журавель, М. Кондраков, М. Ладутько, П. Новиченко, В. Петрова, І. Поклад, А. Прищеп, І. Тішков, то вони трактують це поняття здебільшого як витрати на розширення і відтворення основних фондів, хоча існують певні відмінності у визначенні цього поняття, які пов'язані з тим, у який еволюційний період поняття «інвестиції» досліджувались.

У праці професора Ф. Бутинця зазначається, що інвестиції капітальні – це сукупність витрат, спрямованих на відновлення виробничих потужностей [8, с. 78]. А в «Довіднику-словнику бухгалтера» (автори – А. Ю. Редько, В. Г. Барановська, Т. В. Горбачева, Е. М. Костенко та М. А. Никонович) під капітальними інвестиціями розуміють витрати, в результаті яких здійснюється збільшення основних фондів [9, с. 45].

Також доцільно зазначити, що практично однаково трактують поняття «капітальні інвестиції» деякі дослідники. Так професор Бутинець Ф. Ф. у виданні «Фінансовий облік» [8, с. 577] під капітальними вкладеннями розуміє витрати на будівельно-монтажні роботи, придбання будівель або їх частин, інструменту, інвентарю, інші капітальні роботи та витрати на проектно-пошукові геологорозвідувальні та бурові роботи, а також витрати на відведення земельних ділянок і переселення у зв'язку з будівництвом, на підготовку кадрів для підприємства, що будуються тощо. Таке ж визначення цього поняття можна знайти у працях Ткаченко Н. М. [10, с. 188]. Також думку вчених Бутинця Ф. та Ткаченко М. щодо трактування капітальних інвестицій підтримують і Стражева Н та Стражев А. [9, с. 126]. Однакову думку щодо визначення поняття «капітальні інвестиції» поділяють і Безруких П., Петрова В. та Луговой В. А., яка зводиться до того, що капітальні інвестиції виступають у ролі витрат на утворення нових, реконструкцію, розширення і модернізацію діючих основних фондів народного господарства [9, с. 268, с. 278, с. 368]. Волков Н. [11, с. 5], Журавель Г. П., Крупка Я. Д., Палюх М. С., Гуцайлук Л. О., Фаріон Т. І. [12, с. 152], Фурсов О. О. [13, с. 52], Тишкова І. Е., Прищепа А. Е., Новиченко П. П., Ладутько Н. І. та Поклад І. І. [11, с. 308, с. 339, с. 404, с. 563] під капітальними інвестиціями розуміють витрати на будівництво, реконструкцію та придбання основних засобів.

Теорії, основні представники	Дж. Ло, Т. Манн, Д. Юм та ін.	Й. Бехер, Ф. Горгін, Л. Зерендорф, Ж. Кольбер та ін.	Дж. Кейнс та ін.	П. Буагільбер, В. Петті та ін.	Ф. Кене, Ж. Тюрбо та ін.	Фр. Баста, Т. Мальгус, Дж. Міль, Ж.-Б. Сей, А. Сміт та ін.	К. Маркс та ін.	С. Домар, П. Семюельсон, Е. Хансен, Дж. Хікс та ін.	М. Портер та ін.
	ранній	пізній	економічна теорія інвестицій	капіталізм	фізіократизм	теорії економічних ресурсів	марксизм		
	меркантилізм		класична школа політекономії				неокейнсіанство	інституціоналізм	
	15 ст.	16 ст.	17 ст.	18 ст.	19 ст.	20 ст.	період		

Рис. 1. Розвиток класичних інвестиційних теорій*

*Розроблено авторами

Вважаємо, що найпримітивнішим із визначень капітальних інвестицій є твердження Ткаченко Н. М., який трактує капітальні інвестиції як інвестиції підприємства, установи [10, с. 152], що, на нашу думку, є занадто спрощеним, оскільки охоплює значення поняття капітальних інвестицій поверхнево, ігноруючи тим самим значно глибшу суть поняття.

Тому детально вивчивши основні дефініції категорії «капітальні інвестиції», ми вважаємо за необхідне запропонувати власне визначення досліджуваного поняття. Отже, капітальні інвестиції – це сукупність витрат, які спрямовані на покращення стану основних засобів з метою отримання прибутку, в результаті яких здійснюється збільшення їх вартості.

Підсумовуючи вищесказане, зазначимо, що підприємства та господарські організації здійснюють за рахунок власних коштів технічне переозброєння, реконструкцію і розширення свого виробництва, де відповідальність за їх цільове й ефективне використання несуть інвестори. Проте із початком ринкового реформування економіки України поняття «капітальні інвестиції» почало підмінюватись поняттям «інвестиції», що і зумовлює, на нашу думку, виокремлення ще однієї інвестиційної теорії кінця ХХ – початку ХХІ ст. На початку цієї інвестиційної теорії інвестиції розглядались як вкладення у відтворення основних фондів (будівлі, устаткування, транспортні засоби) або як найважливіший економічний інструмент, який характеризує діяльність будівельного комплексу.

Терміни «інвестиції», «інвестування», «інвестиційний процес», «інвестиційна діяльність», «інвестиційна політика» стали вживатися в нашій країні порівняно нещодавно. Тому поняття та сутність цих термінів у вітчизняній економіці трактується по-різному. Так, наприклад, поняття «інвестиції» ототожнюють з капітальними вкладеннями, «інвестиційну діяльність» – з інвестуванням. Хоча ці поняття за своєю суттю не є тотожні.

теорії, основні представники	П. Безруких, І. Поклад та ін.	М. Волков, Г. Журавель, М. Кондратов, М. Ладутько, П. Новиченко, В. Петрова, А. Прищепа, І. Тішков та ін.	Ф. Бутинець, С. Голов, Я. Крупка, А. Редько, Н. Ткаченко, О. Фурсов та ін.	М. Гамаль, Р. Костирко, І. Літовська, М. Лук'яник, А. Перекіцей та ін.	А. Гальченко, В. Гринькова, М. Ковальчук, В. Корда, Т. Лепейко та ін.	Л. Гораль, С. Ішук, Т. Кулініч, В. Марцин, О. Чернікова та ін.	
	розширення і відтворення основних засобів		капітальне інвестування		портфельне інвестування		
	1950 – 1980	1980 – 2000	2000 – 2003	2003 – 2005	2005 – 2010	2010 – 2015	роки

Рис. 2. Розвиток сучасних інвестиційних теорій*

*Розроблено авторами

Так Костирко Р. вважає, що термін «інвестиції» походить від латинського слова «invest», що означає вкладення коштів. У ширшому трактуванні інвестиції є вкладенням капіталу з метою подальшого збільшення [14]. Проте ми частково поділяємо думку цього науковця та підтримуємо твердження Лук'яника М., який стверджує, що існують дві версії терміну «інвестиція»: від латинського слова «investio», що означає «одягати» та від латинського «invest», тобто вкладати [15, с. 108].

Нині інвестиції – це вкладення капіталу з метою його збільшення.

Деякі вчені визначають інвестиції як витрати на створення нових потужностей з виробництва машин, фінансування житлового, промислового або сільськогосподарського будівництва, запасів [16, с. 69].

У сучасній економічній теорії вважають, що інвестиції трактуються в основному як набір благ, цінностей, що вкладаються у підприємницьку діяльність з метою одержання доходу (соціального ефекту в майбутньому) [17].

Тому, на нашу думку, слід подати нове визначення терміну «інвестиції» – це засіб розміщення капіталу у будь-які галузі економіки з метою отримання прибутку та досягнення позитивного економічного і соціального ефекту.

З вищесказаного випливає, що здійснення інвестицій є найважливішою умовою вирішення багатьох стратегічних та поточних завдань розвитку й забезпечення ефективної діяльності підприємства.

Висновки та перспективи подальших розвідок

Результати проведеного дослідження свідчать про недостатність теоретичних опрацювань основних аспектів інвестування, у зв'язку з чим відбувається ототожнення таких понять, як «інвестиції» та «капітальні інвестиції», що сприяє хибному розумінню їх сутності. Більш глибокий аналіз, який був проведений нами, дозволив структурувати інвестиційні теорії у часовому просторі, зокрема на класичні та сучасні, а також дозволив розмежувати поняття «інвестиції» та «капітальні інвестиції». Проте теоретичні аспекти інвестування потребують подальшого їх вивчення, що передбачає відповідність між теоретичними припущеннями та практичними результатами.

Список літератури

1. Гораль, Л. Т. Методологічні аспекти дослідження процесу технологічного оновлення підприємств газотранспортної галузі [Текст] / Л. Т. Гораль // Економіка. Менеджмент. Бізнес. Збірник наукових праць. Державний університет інформаційно-комунікаційних технологій. – 2011. – № 1(3). – С. 191-198.
2. Гамаль, М. С. Сутність інвестицій та їх вплив на розвиток економіки України [Електронний ресурс] / М. С. Гамаль, А. В. Перекіцей, І. М. Литовська. – Режим доступу: <http://intkonf.org/gamal-m-s-perekitseya-a-v-litovska-i-m-sutnist-investitsiy-ta-yih-vpliv-na-rozvitok-ekonomiki-ukrayini/>.
3. Татаренко, Н. О. Теорії інвестицій [Текст] : навч. посібник / Н. О. Татаренко, А. М. Поручник. – К.: КНЕУ – 2000. – 160 с.
4. Малько, К. С. Розвиток інвестиційних теорій [Електронний ресурс] / К. С. Малько. – Режим доступу: http://www.rusnauka.com/28_OINXXI_2010/Economics/72585.doc.htm.

-
5. Гладка, В. О. Неокейнсіанство [Електронний ресурс] / О. В. Гладка, М. О. Гладкий. – Донецьк : Донецький національний університет економіки і торгівлі імені Михайла Туган-Барановського. – Режим доступу: http://www.rusnauka.com/36_NIO_2008/Istoria/37678.doc.htm.
 6. Король, М. М. Генезис і еволюція кейнсової теорії та кейнсіанства, їх вплив на становлення та розвиток науково-кадрового потенціалу [Електронний ресурс] / М. М. Король // Економіка. Управління. Інновації. – 2013. – № 2. – Режим доступу: http://nbuv.gov.ua/j-pdf/eui_2013_2_41.pdf.
 7. Портер, М. Конкуренція [Текст] : учеб. пособ. для вузов / Портер Майкл. – М., 2000. – 495 с.
 8. Бутинець, Ф. Ф. Бухгалтерський фінансовий облік [Текст] : підручник / Ф. Ф. Бутинець. – Житомир: ЖІТІ, 2002. – 544 с.
 9. Грабова, Н. Н. Бухгалтерський учет в производственных и торговых предприятиях [Текст] / Н. Н. Грабова, В. Н. Добровський. – К.: А.С.К., 2006. – 623 с.
 10. Ткаченко, Н. М. Бухгалтерский финансовый учет на предприятиях Украины [Текст] : учеб. / Н. М. Ткаченко. – К.: А.С.К., 2005. – 864 с.
 11. Вербицька, Л. В. Теорія бухгалтерського обліку [Текст]: навч.-метод. посібник/ Л. В. Вербицька. – К.: Логос, 2008. – 123 с.
 12. Голов, С. Ф. Управленческий учет [Текст] : учеб. / С. М. Голов.– К., 2004. – 575 с.
 13. Фурсов, О. Основні засади в бухгалтерського обліку після 1 липня 2000 року [Текст] / О. Фурсов // Бухгалтерія. – 2000. – №27. – С. 50-56.
 14. Костирко, Р. О. Фінансовий аналіз [Текст] : навч. посіб. / Р. О. Костирко. – Х.: Фактор, 2007. – 784 с.
 15. Лук'яник, М. М. Сутність інвестицій як економічної категорії [Текст] / М. М. Лук'яник // Вісник Сумського нац. аграрн. ун-ту Серія: Фінанси і кредит. – 2003. – № 2. – С. 107-110.
 16. Фишер, С. Экономика [Текст] / С. Фишер, Р. Дорнбуш, Р. Шмалензи. – М.: Дело, 2001. – 864 с.
 17. Чернікова, О. В. Визначення економічної сутності інвестицій в умовах ринкових відносин [Електронний ресурс] / О. В. Чернікова. – Режим доступу: <http://intkonf.org/chernikova-ov-viznachennya-ekonomichnoyi-sutnosti-investitsiy-v-umo-vah-rinkovih-vidnosin/>.

References

1. Goral, L. T. (2011). Methodological aspects of the study process of technological renovation of enterprises gas transportation industry. *Economy. Management. Business. Collected Works*, 1 (3), 191-198.
2. Gamal, M. S. (n.d.). The essence of investments and their impact on the economy of Ukraine. Retrieved from: <http://intkonf.org/gamal-m-s-perekitsey-a-v-litovska-i-m-sutnist-investitsiy-ta-yih-vpliv-na-rozvitok-ekonomiki-ukrayini>.
3. Tatarenko, N. O. & Poruchnyk, A. M. (2000). The theories of investments. Kyiv: KNEU.
4. Malko, K. S. (2010). The development of investment theories. Retrieved from: http://www.rusnauka.com/28_OINXXI_2010/Economics/72585.doc.htm.
5. Hladka, V. O. (2008). Neo-keynesianism. Retrieved from: http://www.rusnauka.com/36_NIO_2008/Istoria/37678.doc.htm.
6. Korol, M. M. (2013). Genesis and evolution of the Keynesian theories and their influence on the formation and development of scientific and human capacity. Retrieved from: http://nbuv.gov.ua/jpdf/eui_2013_2_41.pdf.
7. Porter, M. (2000). *Competition*. Moscow.
8. Butynets, F. F. (2002). *Financial Accounting*. Zhytomyr: ZHITI.
9. Hrabova, N. N. (2006). *Accounting in the manufacturing and trading Enterprises*. Kyiv: A.S.K.
10. Tkachenko, N. M. (2005) *Financial accounting in the enterprises of Ukraine*. Kyiv: A.S.K.
11. Verbytska, L. V. (2008). *The theory of accounting*. Kyiv: Logos.
12. Holov, S. F. (2004). *Management Accounting*. Kyiv.
13. Fursov, O. (2000). Basic principles of accounting after July 1. *Accounting*, 27, 50-56.
14. Kostyrko, R. O. (2007). *Financial Analysis*. Kharkiv: Factor.
15. Luk'yanyk, M. M. (2003). The essence of investments as an economic category. *Finance and credit*, 2, 107-110.
16. Fisher, S. (2001). *Economy*. Moscow: Delo.
17. Chernikova, O. V. (n.d.). The definition of the economic essence of investments in the conditions of market relations. Retrieved from: <http://intkonf.org/chernikova-ov-viznachennya-ekonomichnoyi-sutnosti-investitsiy-v-umo-vah-rinkovih-vidnosin/>.

Стаття надійшла до редакції 16.12.2015 р.